

Grundlæggende undervisningsmateriale

Pleje og behandling af diabetikere

42683

1. Ideer til tilrettelæggelse/afholdelse/gennemførelse

Tema: Diabetesbehandling i Danmark

Emner: Kost, medicin, motion og målinger.

Her skal deltagerne erhverve sig den nyeste viden om diabetesbehandling, f.eks. ved oplæg fra underviser, undersøgelse af tilgængelig viden fra Internettet, litteraturstudier, bearbejdning af pjecer m.v. Evt. kan eksperter fra en diabetesafdeling inddrages i undervisningen.

Tema: Senkomplikationer

Deltagerne skal erhverve sig viden om de sendiabetiske komplikationer, herunder observationer, oplysning, vejledning og praktisk pleje. Der sættes fokus på sundhedspersonalets betydning i forbindelse med opsporing af sygdommen. Vedr. pleje lægges der især vægt på forebyggelse og behandling af diabetiske fodsår; her inddrages evt. en underviser med særlig ekspertise.

Tema: Vejledning af og støtte til personer med diabetes

Det er væsentligt, at deltagerne forholder sig til den ændrede livssituation, som personer med diabetes oplever. Der lægges vægt på, at personer med diabetes selv tager ansvar og er aktive i deres egen behandling.

Det medfører, at sundhedspersonalet skal støtte den enkelte med oplysning og vejledning på en nænsom og respektfuld måde, uden samtidig at overtage ansvaret for behandlingen.

Det kræver undervisning og træning i kommunikation og vejledning. Meget gerne ud fra praksiseksempler i form af rollespil evt. med videoptagelser, der kan analyseres og drøftes på holdet.

Under dette tema vil det være relevant at medtænke andre faggruppers roller set i relation til deltagernes egen rolle.

2. Cases/opgaver/undervisningsmateriale

(Alle firmaer er kontaktet, og har givet tilladelse til at indgå i vejledningen)

- A. Diabetesforeningen
Filosofgangen 24
5000 Odense
Tlf. 66 12 90 06
www.diabetes.dk

Har ajourført adresseliste til alle lokalkomiteer, hvor der kan rettes henvendelse angående diabetikere, der gerne vil virke som gæsteundervisere. Diabetesforeningen ligger inde med en materialeliste, der viser aktuelle bøger, pjecer og videoer, der kan anskaffes.

- B. Landsforening af Statsautoriserede Fodterapeuter
Nørre Voldgade 90
1358 København K
Tlf. 33 13 82 11

- C. Novo Nordisk A/S
Lottenborgvej 24
2800 Lyngby
Tlf. 45 88 08 00
www.altomdiabetes.dk

Eli Lilly Denmark A/S
Thoravej 4
2400 København NV
Tlf. 33 16 86 00

- D. Angående blodsukkerapparater og diverse testmateriale: disse kan købes på apoteker eller ved specialfirmaer.

- E. I forbindelse med undervisningen i diabeteskost, hvor deltagerne kan undersøge forskellige levnedsmidler på markedet, kunne det være en ide at kontakte forskellige firmaer, som kunne levere *tom* emballage.

Nyttige adresser i den forbindelse kan være:

Pålæg:

Den Grønne Slagter, max 3% fedt
Per Ryberg, Danish Crown
8900 Randers
Tlf. 89 19 14 08

Her kan rekvireres gratis undervisningsmateriale

Mælkeprodukter:

MD Foods har samlet et udvalg af de mest efterspurgte produkter. Disse kan bestilles hos:

MD Foods
att. Maja Møller
Skanderborgvej 277
8260 Viby J
Tlf. 89 38 10 00

Produkterne er samlet i en køletaske. Pris 45 kr inkl. porto.

MD har også andet undervisningsmateriale, bl.a. en samling af overheads til 35 kr.

Færdige middagsretter:

Tilberedning af den varme mad

Danske Slagterier har overheadmateriale, som viser fedtindholdet i svinekød og hvordan tilberedningsmetode og servering påvirker fedtindholdet i 3 forskellige middagsretter.

Materialet er gratis. Som materiale til elever anbefales pjecen "Spar på fedtet", også gratis, henvendelse:

Danske Slagterier
Tlf. 36 45 05 63

Andre produkter kan bestilles gennem Hermedico (se F).

F. Diabetesspil. Bestilling til:

Hermedico - specialfirma for diabetikere, Halmtorvet 29 B
Postboks 431
1505 København V
Tlf. 33 25 69 69

3. Baggrundslitteratur

Bøger:

Anbefalinger for den danske institutionskost. Redaktører Agnes N. Pedersen og Lars Ovesen. Søborg: Levnedsmiddelstyrelsen; Kbh.: Økonomaskolen i København: eksp. Gyldendal, 1995. - 139 sider: ill. (Publikation, nr. 233), 1995.

Antonovsky, Aaron: Health, stress and coping. Jossey-Bass Publishers, San Francisco. Oxford 1991.

Diabetesbehandling i Danmark - fremtidig organisering. Redegørelse. Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende diabetesbehandling. Sundhedsstyrelsen, købes hos: Komiteen for Sundhedsoplysning, 1994, 113 sider.

Diabeteshåndbog for insulinbehandlede diabetikere. Redaktion Ulla Lendal, Jens Sandahl Christiansen og Torsten Lauritzen. Illustrationer: Jette Bork-Johansen. Odense: Diabetesforeningen, 1995, 296 sider, ill.

Diabeteshåndboken: Stein Vaaler og Terje Møinichen (red.). 2. opl. Oslo: Universitetsforlaget, 1995.

Elsass, Peter: Sundhedspsykologi. 2. udgave, 3. oplag, Kbh., Gyldendal, 1995. - 512 sider. (side 119 - 142 og side 337 - 347)

Frøland, Anders: Endokrinologi - basisbog. 2 udgave, 1. oplag, Kbh., Munksgaard. 1991. 192 sider, ill. (Sygeplejeserien).

Glenys, Parry: Mestring af kriser i den professionelle hverdag. Hans Reitzels Forlag 1994.

Hansen, Birtha: Tværfaglig profylaktisk indsats til diabetespatienten i den primære og den sekundære sundhedstjeneste. Udgivet af Medicinsk Endokronologisk afd. M, Århus Kommunehospital, Århus Universitetshospital, maj 1997

Hansen, Birtha: Hvad sker der, hvis sygeplejersken tager udgangspunkt i at møde diabetespatienten som et lidende menneske, og hvilken betydning har det for mødet/relationen og omsorgen? Essay inden for studie enhed 2: Sygeplejeteori og praksis. Juni 1997. Danmarks Sygeplejehøjskole ved Aarhus Universitet, afdelingen i Århus.

Hessov, Ib og Lars Ovesen: Klinisk ernæring, 2. udgave, 3. oplag, Kbh., Munksgaard, 1996. 212 sider, ill.

Håndbog for social- og sundhedspersonale - social- og sundhedshjælpere, redigeret af Helle Krogh Hansen, Aase Kirkedal og Vagn Kristensen. København, Jurainformation, 1991. - bind (løsblade).

Lorentsen, Birgit. Psykologi og pædagogik 2, grundbog for social- og sundhedsassistenter. Birgit Lorentsen og Annemette Risager. 1. udgave, 5. oplag. Frederikshavn, Dafolo. 183 sider, ill. (Social- og sundhedsbøgerne).

Lykkemark Andersen, Joan. Samtale i øjenhøjde, rådgivning og vejledning i social- og sundhedsarbejde. Joan Lykkemark Andersen, Helle Krogh Hansen. 1. udgave, 3. oplag. København, Gyldendal Undervisning, 1996. 167 sider, ill. (Social- og sundhedsuddannelserne).

Medicinsk kompendium, 14. udgave. Redigeret af Ib Lorenzen, Gunnar Bendixen, Niels Ebbe Hansen. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1994. 2 bind, ill.

Nedergaard, Gustav: Human ernæring - grundbog i ernæringslære, 2. udgave. Århus: Nucleus, 1997. 268 sider, ill.

Hansen, Lissi: Sygepleje og sygdomslære, 1. udgave, 1. oplag. Munksgård, 1997.
Olsen, Inge. Lægemiddellære, Inge Olsen, 1. udgave, 5. oplag. København, Munksgård. 247 sider, ill. (Social- og sundhedsassistenter).

Vejledning om anprisninger light og let for levnedsmidler. Levnedsmiddelstyrelsen. Sundhedsministeriet. 1995.

Sundhedsstyrelsens publikationer - tilgængelige online:

Type 2-diabetes: medicinsk teknologivurdering af screening, diagnostik og behandling	2003
Diabetes i Danmark: metodeudvikling til en registerbaseret vurdering af diabetesforekomst	2001
Folkesygdomme	2001
Diabetes i Danmark	1998
Motion og diabetes: en vejledning til insulinkrævende diabetikere	1998
Diabetesbehandling i Danmark: fremtidig organisering	1994

Tidsskriftartikler:

Amby, Tove: Skolen for sukkersyge. Sygeplejersken, Sygeplejersken, nr. 18, 1996. Side 9-12.

Bassett, Bente; Jørgensen, Alice: Oprettelse af Diabetesskole. Klinisk sygepleje 1996, nr. 6.

Callaghan, Doris: Living with diabetes: issues for nursing practice. Journal of Advanced Nursing, 1994, side 132 -139.

The Diabetes Control and Complication Trial Research Group: The effect of intensive treatment of diabetes on the development and progression of long-term complications in insulin-dependent diabetes mellitus.
New England Journal of Medicine, 1993 (329; page 977 - 986).

Pleje og behandling af diabetikere

Grundlæggende undervisningsmateriale

Hansen, Birtha: Afdelingen skal ud i hjemmet. Sygeplejersken. 1996, nr. 18.

Jørgensen, Alice; Bassett, Bente: Undervisning gør en forskel. Klinisk sygepleje, 1997, nr. 3.

Kriiger, Else: Omsorg for den diabetiske patient. Klinisk sygepleje.

Pedersen, Oluf, Kjeld Hermansen m.fl.: Diætbehandling ved diabetes mellitus. Ugeskrift for læger 154/14. 30. marts 1992. Videnskab og praksis.

Schelde, Birgit, Inge Vinding: Skræddersyet diæt, Sygeplejersken. 1996, nr. 18.